Regional areal- og mobilitetsplan

Felles sytremøte GRIP, SNR og Hadeland IPR 7.april 2026

Solveig Schytz , fylkesråd for plan, kulturminner, klima og miljø
Håkon Snortheim, fylkesråd for samferdsel

Status planarbeid og gjennomførte medvirkningsaktiviteter

Organisering av planarbeidet

Fylkestinget og Bystyret

Regional planmyndighet og vedtaksorgan

Politisk styringsgruppe

- Fylkesråd for plan kulturminner, klima og miljø
- Byråd for byutvikling
- Fylkesråd for samferdsel
- Byråd for miljø og samferdsel

Politiske referansemøter

- Alle ordførere i Akershus
- Politisk samarbeidsråd
- Representanter fra bydelsutvalg i Oslo

Administrativ koordineringsgruppe

Administrative representanter på ledernivå fra:

- Oslo kommune
- Akershus fylkeskommune
- Inntil fem kommunedirektører fra Akershus
- Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus
- Statens vegvesen
- Jernbanedirektoratet
- Ruter

Observatører fra:

- BVA/OP3-sekretariatet
- Kommunal- og distriktsdepartementet og Samferdselsdepartementet

Interessemøter med bl.a.:

- Kommunene
- Osloregionen
- Østlandssamarbeidet
- Bane NOR
- Statnett
- Husbanken
- Etater i Oslo/rådsområder i Akershus fylkeskommune
- Interesseorganisasjoner
- Frivillig sektor

Prosjektsekretariatet

Prosjektleder og prosjektmedarbeidere fra Akershus fylkeskommune og Oslo kommune

Gjennomførte medvirkningsaktiviteter

- Interessemøte 23. september 2025
- Plantreff oktober 2025
- Medvirkningskonferanse 6. februar 2026
- Tre fremtidsverksteder med scenario og backcasting vinteren 2025/2026
- Verksted om sosial bærekraft 24. februar
- Politisk referansemøter 12. november 2025
- Tematiske interessemøter med enkeltaktører
- Besøk i alle kommunestyrer med fylkesråd Solveig Schytz (januar-mars 2026)
- Politisk referansemøte 12.mars 2026

Foto: Akershus fylkeskommune

Hovedpunkter fra medvirkning

Generelt stort engasjement for regional areal- og mobilitetsplan. Et godt og robust areal- og mobilitetssystem på tvers av kommuner er viktig.

- Statlige aktører:
  - Opptatt av oppfølging av nasjonale føringer og tydelige regionale føringer
- Organisasjoner:
  - Opptatt av kvalitet i stedsutvikling og bevaring av natur- og friluftslivsområder. Støtter UFF som rammeverk og sosial bærekraft i stedsutvikling.
- Flere aktører og interessegrupper
  - Adressere større samfunnstrender og endringer i regionen.
  - Hvordan skal regionen møte framtidige utfordringer, som natur- og klimakrise og befolkningsendring.

Hovedinnspill fra kommunebesøk

- Planen må oppleves som **relevant for hele fylket – ikke bare sentrale områder**
- Behov for **bedre kollektivtilbud og faktisk gjennomføring**
- Større fokus på **arbeidsplasser, boligbygging og lokale behov**
- Særlig søkelys på **flere prioriterte tettsteder ("prikker på det strategiske kartet")**

  Dette knyttes opp mot et ønske om **mer fleksibilitet og lokalt handlingsrom**
- Behov for mer **differensiering/ tilpasning til ulike kommunetyper (by vs. distrikt)**
- Sterk bekymring for **få arbeidsplasser lokalt** og **økende pendling**
- Ønske om mer aktiv regional strategi for **arbeidsplasslokalisering**
- Styrking av **lokale næringsområder**
- Stor interesse for **sosial bærekraft** som nytt tema inn i den regionale planen
- Mange kommuner ser **stor nytteverdi** av å ta inn **masseforvaltning** inn i planen

  Aurskog-Høland, Gran, Lunner og Jevnaker fremhever at bedre utnyttelse av masser kan bidra til **sirkulærøkonomi** og bidra til å **skape lokale arbeidsplasser**

Suksesskriterier – foreløpige tanker

- **Hva kjennetegner en god regional plan?**
- Kortfattet og tydelig
- Mål og retningslinjer er konkrete og målbare
- Forankret politisk og administrativt – utarbeidet i samarbeid med kommuner og statlige myndigheter
- Veiledende og støttende – følger opp og konkretiserer nasjonale føringer
- Stedstilpasset – tilpasset regionale forhold
- Beslutningsrelevant – ikke for omfattende eller teoretisk
- Har tydelige prioriteringer
- Har et handlingsprogram som følges opp
- Følges opp aktivt i ulike felles fora/ møteplasser og gjennom veiledning, dialog og oppfølging i planprosesser og høringer.

Planprosessen

RAMP v.1

Høringsforslag

Hørings-innspill

Planen bearbeides

RAMP v.2

Endelig plan

Vedtak i Fylkestinget og Bystyret

Hørings-innspill

Saksnr. 2024/53531
165 innspill

Utarbeide planforslag

Medvirkning

Politiske referansemøter
Plantreff
Interessemøter
Kommunemøter
Fellesmøter

Analyse, kart & statistikk

Arbeidspakker
Areal, mobilitet
natur / energi / miljø

AFK og Oslo kommune i samarbeid på tvers av faginnstanser

Kunnskaps-grunnlag

Byutredningen, konsekvens-utredning, risiko- og sårbarhetsanalyse +++

Nasjonale og internasjonale føringer

Grunnlagsdokumenter

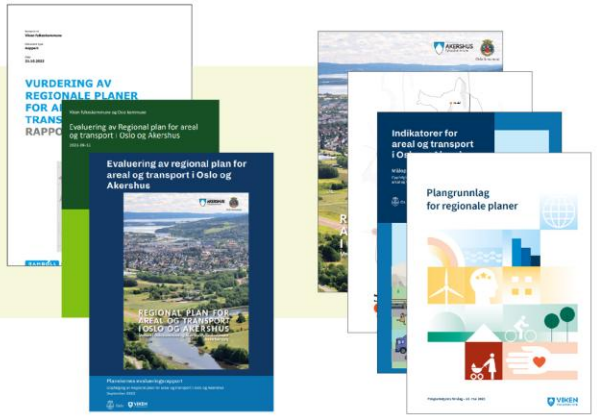

Planer som erstattes

Vekstfordeling og reisestrømmer i Oslo og Akershus

Befolkningsendring
- prosent i delregioner

SSB (MMMM) 2024-2036

Prosentvis endring i befolkningen i delregionene.
Kilde: Byutredningens kartportal
https://experience.arcgis.com/experience/08a07a71c1ae447299d1523a883768fd/page/Befolkningsvekst

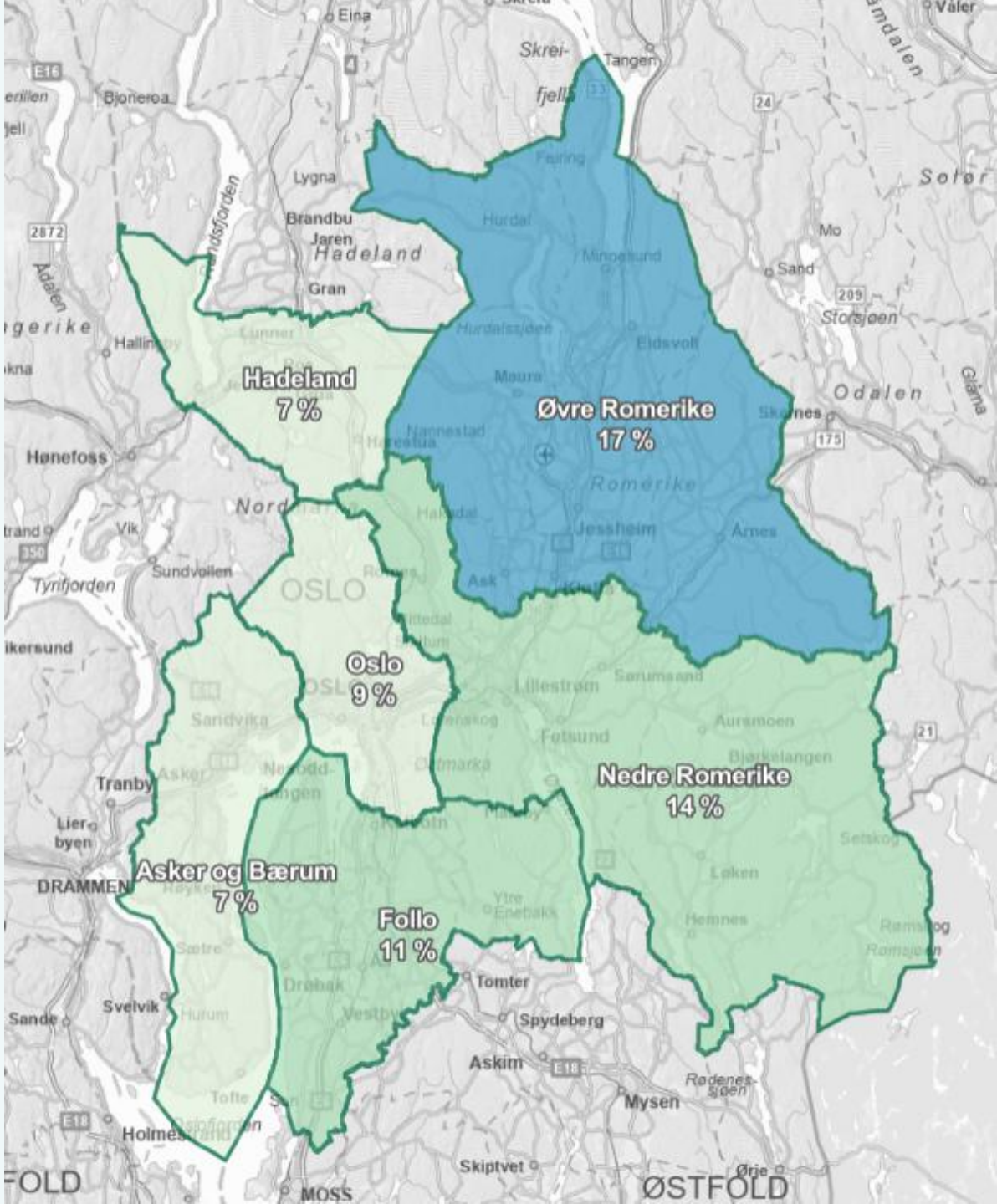

Alle kommuner kan forvente en vekst, men veksten er ujevnt fordelt

Innbyggervekst pr kommune

SSB (4M) 2024-2036

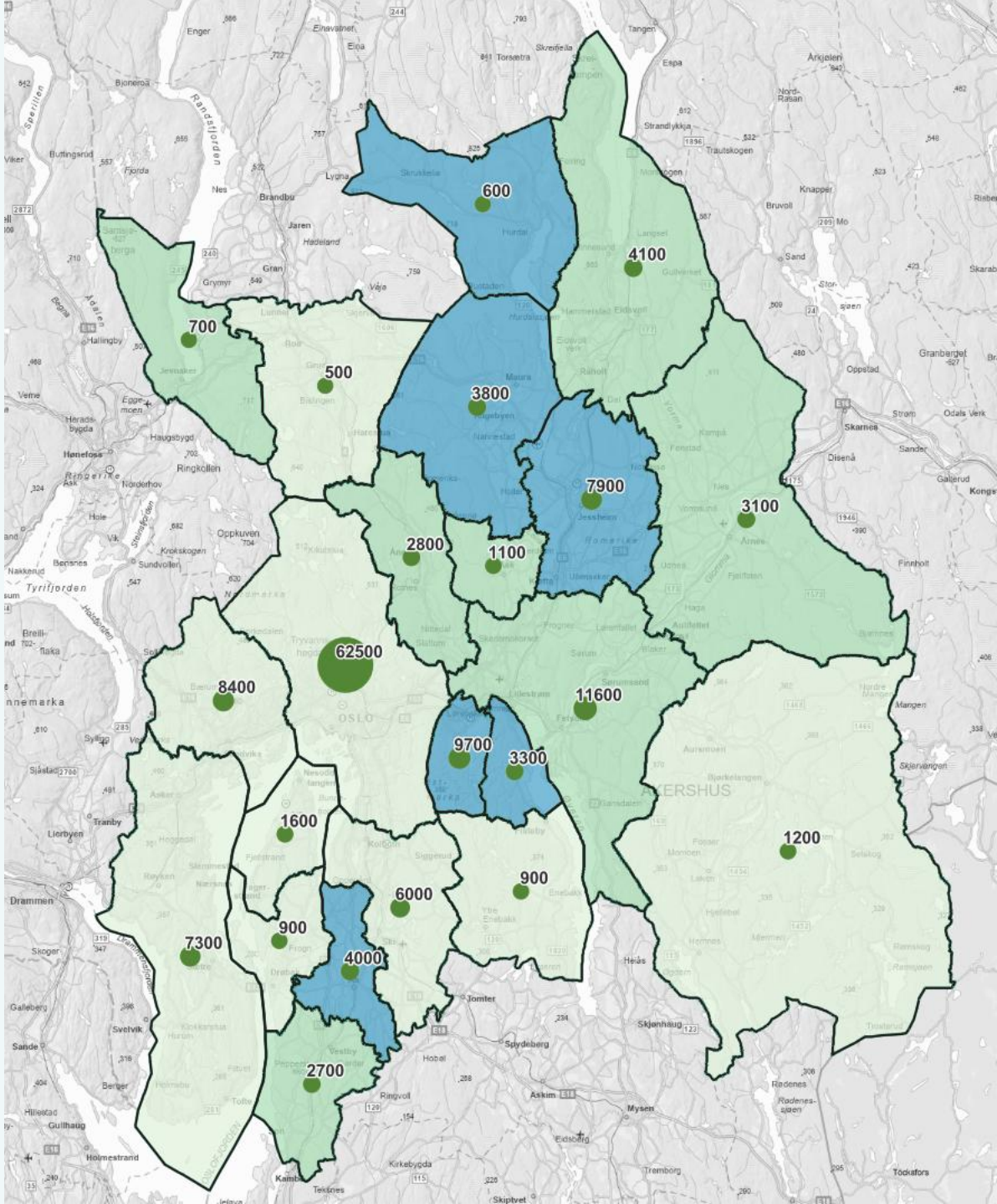

Demografisk utvikling

Folketall 01.01.2025	
Bærum	132 358
Asker	100 492
Lillestrøm	95 762
Nordre Follo	64 668
Lørenskog	50 013
Ullensaker	45 066
Eidsvoll	28 352
Nittedal	26 023
Nes	24 897
Ås	22 344
Nesodden	20 698
Rælingen	20 509
Vestby	19 855
Aurskog-Høland	18 314
Nannestad	16 505
Frogn	16 337
Gran	13 660
Enebakk	11 549
Lunner	9 420
Gjerdrum	7 453
Jevnaker	7 043
Hurdal	3 022

Befolkningsvekst i prosent 2025 -2040	
Nannestad	24,8
Lørenskog	20,9
Ullensaker	19,8
Hurdal	19,6
Ås	17,7
Gjerdrum	17,2
Rælingen	16,7
Eidsvoll	16,2
Vestby	15,5
Nes	14,6
Lillestrøm	12,6
Jevnaker	11,9
Nittedal	11,8
Nordre Follo	10,0
Nesodden	9,5
Aurskog-Høland	9,4
Enebakk	9,0
Asker	8,7
Bærum	8,1
Frogn	6,6
Lunner	5,8
Gran	1,1

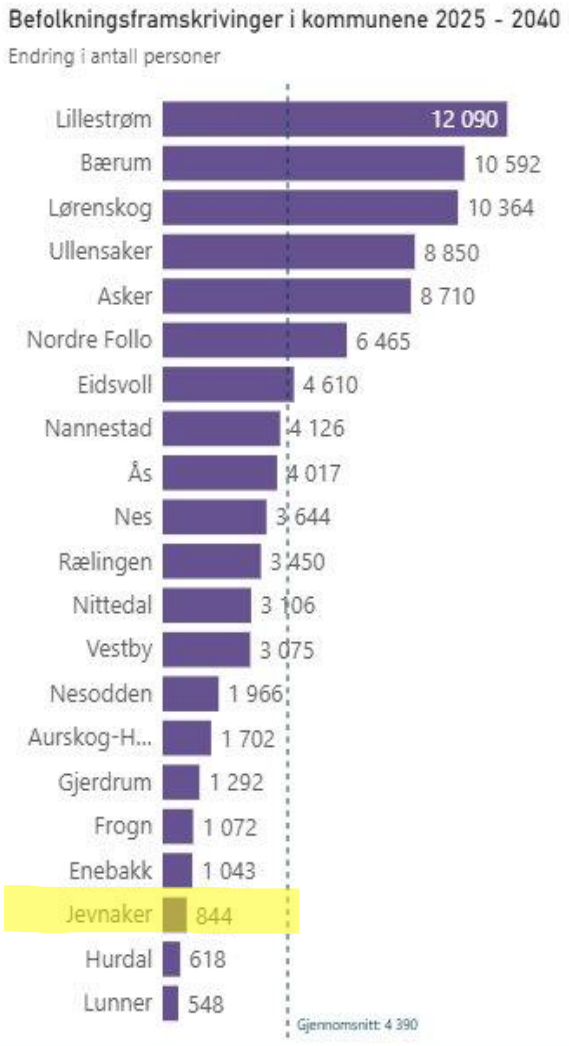

Vekst i % 2025 - 2040 i aldersgr. 65+	
Ullensaker	71,9
Nannestad	70,5
Gjerdrum	70,0
Nittedal	57,5
Lørenskog	55,5
Lillestrøm	55,1
Vestby	54,5
Rælingen	53,9
Enebakk	53,4
Ås	53,0
Nes	47,4
Nesodden	46,4
Eidsvoll	46,1
Asker	44,9
Frogn	43,6
Bærum	40,8
Aurskog-Høland	39,8
Hurdal	39,5
Jevnaker	38,9
Nordre Follo	38,9
Lunner	37,5
Gran	31,9

Eldrebølgen treffer hardt – utfordrer både boligpolitikk, mobilitet og tjenestetilbud

Endring i % 2025-2040, 0-39 år

Hurdal	9,2
Nannestad	8,8
Lørenskog	6,8
Ås	6,0
Rælingen	4,8
Eidsvoll	4,4
Ullensaker	4,3
Gjerdrum	3,2
Nes	2,2
Jevnaker	2,0
Vestby	1,6
Nittedal	0,4
Aurskog-Hølan	-0,7
Lillestrøm	-0,9
Nordre Follo	-1,6
Nesodden	-3,0
Enebakk	-3,0
Bærum	-3,2
Asker	-3,3
Lunner	-5,3
Frogn	-5,4
Gran	-10,2

Endring i % 2025-2040, 40-64 år

Nannestad	31,1
Lørenskog	27,0
Ullensaker	23,3
Ås	21,5
Hurdal	20,5
Rælingen	19,4
Eidsvoll	18,5
Nes	14,6
Vestby	14,2
Lillestrøm	13,2
Nordre Follo	11,4
Gjerdrum	10,1
Nittedal	8,0
Jevnaker	7,6
Asker	5,9
Bærum	5,7
Nesodden	5,4
Enebakk	4,2
Aurskog-Høland	3,8
Lunner	0,4
Frogn	-3,6
Gran	-6,8

Endring i % 2025-2040, 65 -79 år

Ullensaker	71,2
Gjerdrum	67,2
Nannestad	61,1
Nittedal	55,9
Lillestrøm	53,6
Ås	49,4
Rælingen	44,6
Lørenskog	43,8
Vestby	43,6
Enebakk	39,8
Asker	35,8
Frogn	34,2
Eidsvoll	33,3
Nes	31,5
Bærum	30,6
Nordre Follo	30,5
Aurskog-Høland	30,3
Nesodden	27,7
Jevnaker	27,3
Hurdal	25,0
Gran	22,7
Lunner	18,2

Endring i % 2025-2040, 80+ år

Nesodden	109,9
Nes	108,2
Lunner	104,5
Enebakk	102,1
Nannestad	101,9
Lørenskog	93,9
Eidsvoll	91,4
Vestby	89,4
Hurdal	83,9
Rælingen	83,5
Gjerdrum	78,7
Jevnaker	74,2
Ullensaker	73,7
Asker	70,4
Frogn	70,4
Bærum	67,8
Aurskog-Høland	67,5
Ås	62,2
Nittedal	61,9
Nordre Follo	61,2
Lillestrøm	59,0
Gran	57,7

Pendlerstrømmer

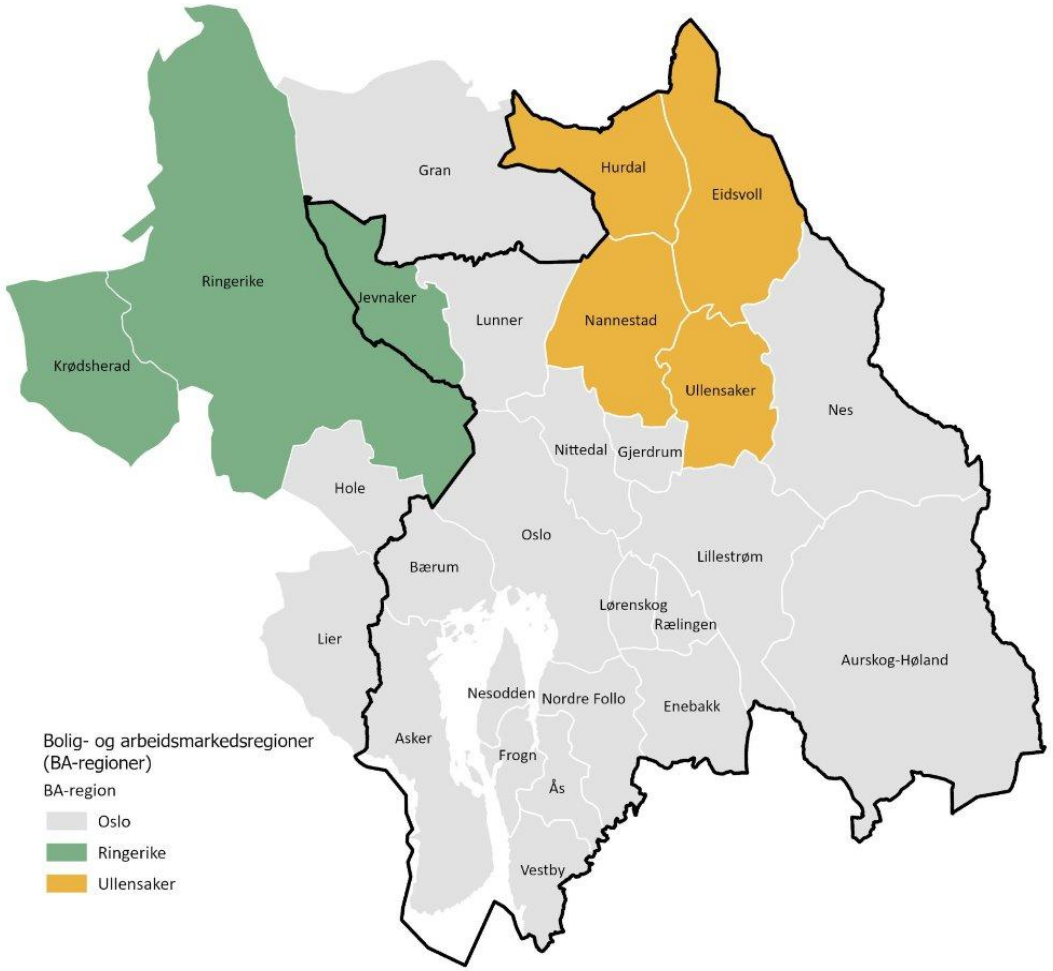

	Ut av kommunen	Til kommunen
Lørenskog	71,28 %	69,93 %
Ås	68,11 %	69,42 %
Rælingen	85,29 %	50,14 %
Gjerdrum	78,80 %	52,84 %
Vestby	64,86 %	64,48 %
Nittedal	72,06 %	55,67 %
Lillestrøm	64,02 %	58,35 %
Nordre Follo	66,21 %	56,07 %
Nannestad	75,11 %	45,22 %
Bærum	56,81 %	61,92 %
Enebakk	70,88 %	46,09 %
Ullensaker	53,14 %	62,82 %
Jevnaker	64,15 %	42,31 %
Frogn	65,23 %	40,95 %
Asker	59,57 %	45,80 %
Lunner	69,84 %	34,47 %
Hurdal	60,43 %	42,86 %
Nes	66,31 %	32,36 %
Eidsvoll	64,69 %	31,91 %
Nesodden	59,45 %	23,31 %
Aurskog-Høland	52,19 %	24,68 %
Gran	37,21 %	30,75 %
Oslo	17,56 %	37,90 %

Hvorfor har vi vekstfordeling og vekstområder?

- Kritisk masse ⟹ attraktive og helsefremmende bo- og leveområder med godt service- og tjenestetilbud
- Mindre trafikk ⟹ høyere effektivitet Samfunnsøkonomiske gevinster
- Bedre utnyttelse av eksisterende infrastruktur
- Bevare natur og miljø

Vekstfordeling handler om fordeling av veksten som kommer – ikke om allerede-eksisterende utbyggingsområder

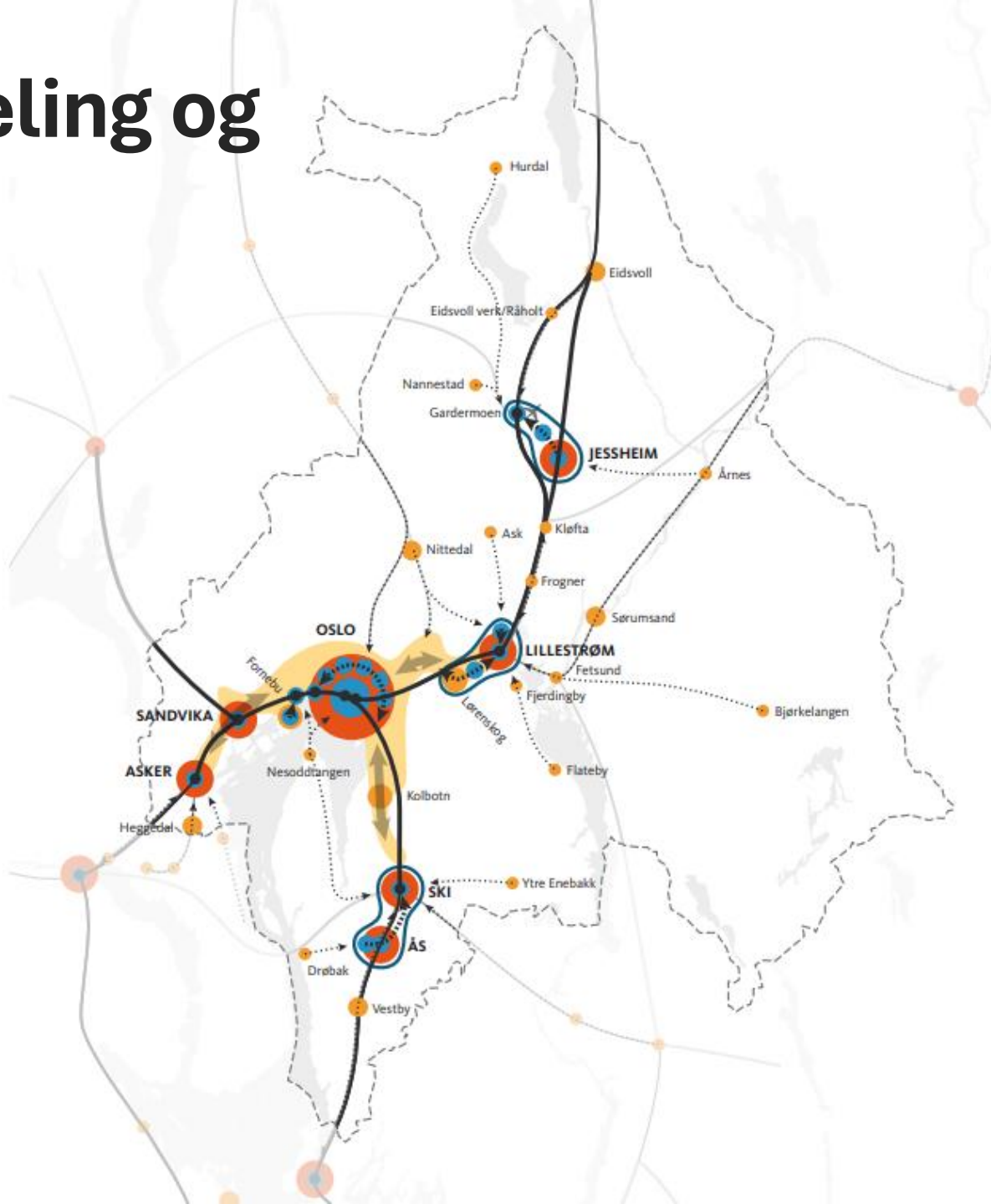

Prinsipper om vekstfordeling

Med bakteppe om å sikre måloppnåelsen, så vil et viktig grunnlag for å vurdere differensiering av vekstfordeling være:

- **I hvor stor grad er kommunen integrert i resten av regionen?**

Integrert handler om hva slags transportinfrastruktur og transportmuligheter som er i kommunene for å reise til og fra kommuner.

Med andre ord, vi vektlegger i hvor stor grad arealutvikling i den enkelte kommune vil kunne ha av effekter utenfor kommunen. Dette gjelder spesielt i de sentrale delene av regionen, hvor en effektiv håndtering av store reisestrømmer er kritisk.

NB! I nesten alle kommuner i Akershus jobber mer enn halvparten av innbyggerne utenfor egen kommune

Konsekvenser av vekstfordeling

Byutredningen til Statens vegvesen viser at selv med strenge bilrestriktive tiltak, blir det krevende å nå nullvekstmålet i personbiltrafikk.

I følge byutredningen er det **avgjørende** at arealutvikling ligger til grunn for å redusere bilbruk.

Hovedgrep i oppdatert plan

Planprogrammet setter rammen

- Oppdatering av planen skal bygge videre på gjeldende plan (ATP)
  - Ny geografi i Akershus
  - Nye internasjonale og nasjonale rammebetingelser, mål og føringer
  - Funn fra evalueringene av gjeldende plan - ny tematikk
- Nye tema inn i planen
- Gjennomgående prinsipper
- Mål og delmål

Hovedmål

Arealeffektivitet og flerkjernet utvikling

Sosialt bærekraftig by- og stedsutvikling

Effektivt, tilgjengelig og miljøvennlig mobilitetssystem

Klima, natur, kulturmiljø og jordvern

Konkurransekraften til næringslivet

Gjennomgående prinsipper: bærekraft, samfunnssikkerhet og UFF

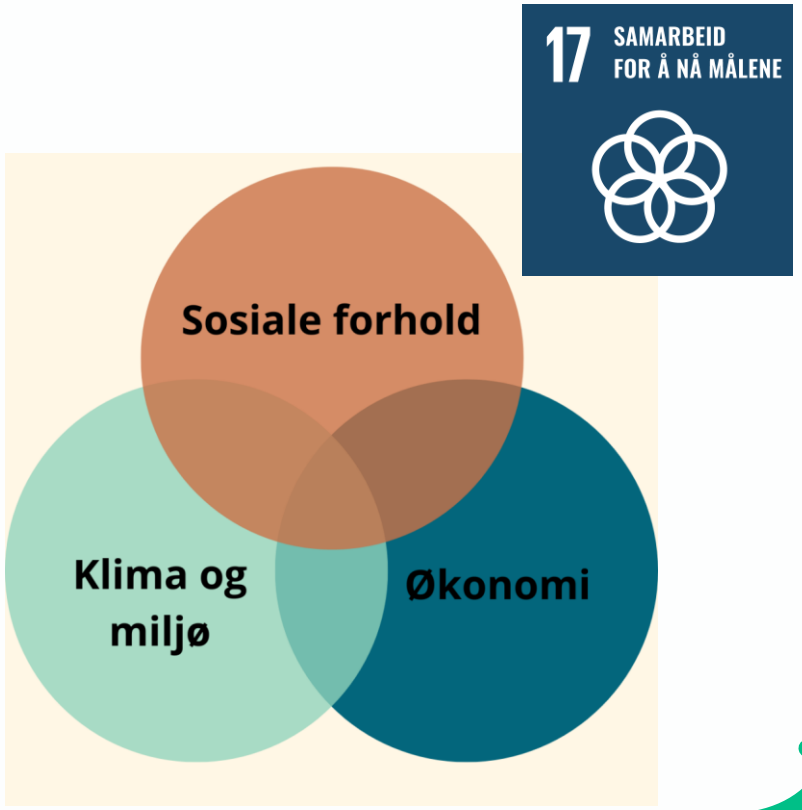

Figur: Bibliotekutvikling.no

Figur: Nordkapp kommune

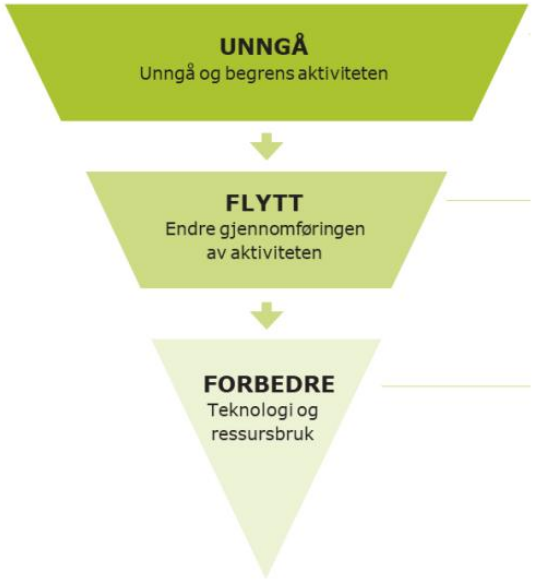

Figur: NOU 2023:25

Målkonflikter og dilemma

Målene i regional plan

Det grunnleggende formålet med regional plan er å håndtere den sterke veksten i befolkning og arbeidsplasser i regionen på en bærekraftig, effektiv og god måte.

Håndtere befolkningsvekst

Det helt grunnleggende formålet med regional plan, både den gjeldende planen og en oppdatert plan, er å håndtere den store befolkningsveksten i regionen på en bærekraftig, effektiv og god måte.

Nullvekstmål

Planen skal bidra til nullvekstmål i personbiltrafikk, for å redusere klimagassutslipp, kø, støy og luftforurensning.

Gode liv, attraktive og helsefremmende bo- og leveområder, og bevare natur og miljø

Dette innebærer at vi skal tilrettelegge for vekst på en måte som fremmer gode liv for de som bor her fra før og de som kommer til, samtidig som vi ikke forringer livsgrunnlaget vårt.

Utnyttelse av eksisterende infrastruktur

Det vil si at vi må utnytte den infrastrukturen vi har, og skjerme utbygging på arealer som er verdifulle for oss og kommende generasjoner, som natur, matjord mm.

Levende og attraktive byer og tettsteder

God fylkes- og kommuneøkonomi

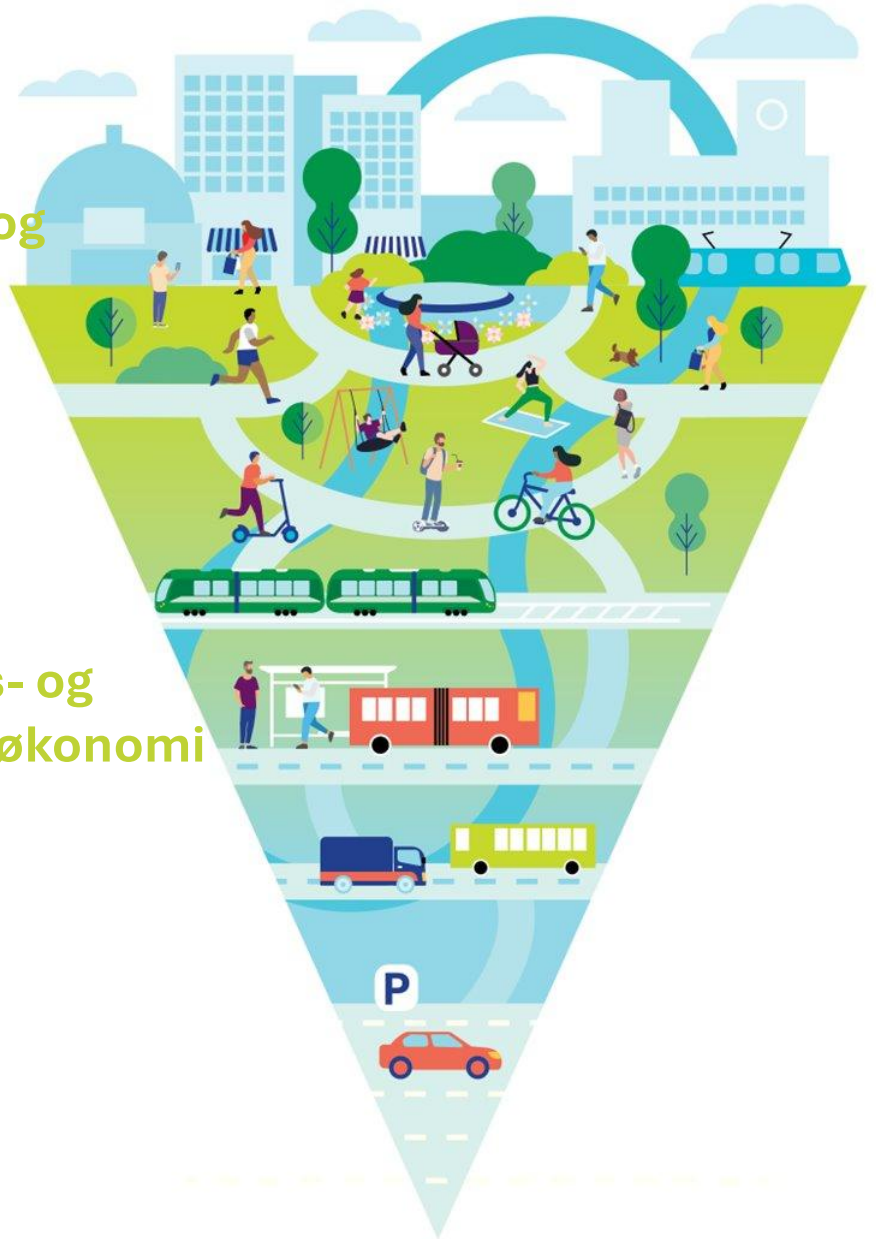

Dilemmaer og målkonflikter

- Mange mål å nå samtidig
- Lokale og/eller regionale målkonflikter
- Retningslinjer, strategier og handlingsplan:

  Ulike verktøy for samme mål, eksempelvis
  - Prioriterte vekstområder/%-fordeling
  - Langsiktig vekstgrense (grønn grense)

Framdrift for planarbeidet

Faser og tidsrom	Hva som skjer i fasen
Fase 0 2022-2024	Innhenting av tidlig innspill til videreutvikling av planen. Evaluering av gjeldende plan. Arbeid med plangrunnlag for areal og mobilitet. Informasjon om planprogram og prosess med administrativt og politisk nivå, informasjon og diskusjon i regionalt planforum.
Fase 1: Oppstartsfase Januar 2025 – juni 2025	Varsling av oppstart og forslag til planprogram for regional plan for areal og mobilitet. Oppstart av utredninger og forberede organisering av planprosessen.
Fase 2: Planfase Juli 2025 – juni 2026	Gjennomføre utredninger. Opprette ulike arbeidsgrupper, involvering av kommunene i Akershus og møter med berørte aktører. Drøfte mål, innhold og utredninger. Lage et forslag til regional plan.
Fase 3: Høring Høsten 2026	Høring og offentlig ettersyn av planforslaget.
Fase 4: Behandling og vedtak Desember 2026 – april 2027	Behandling av høringsinnspill. Behandling og vedtak av planen i Oslo bystyre og Akershus fylkesting.

Tidsplan for

RAMP høring

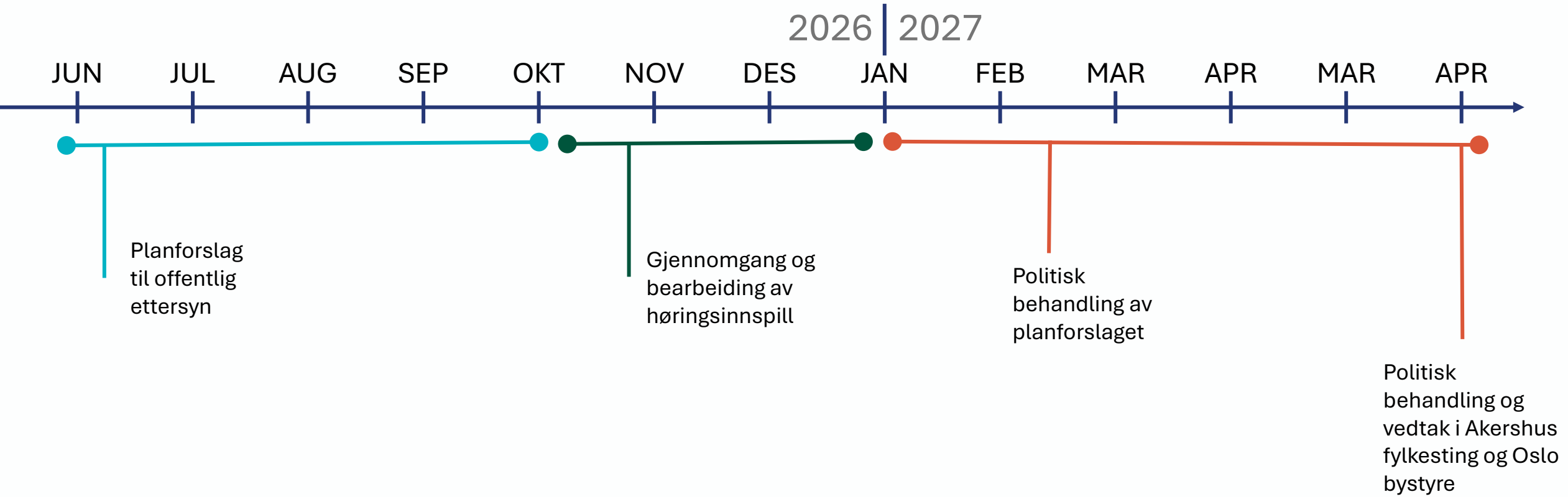

Hvordan får vi til en god høringsfase?